

III. Prosimo, pogledajte naš
oglas na dan, ko
na poteče. V teh časih
izdaja cen, potrebu-
jevanje. Skušajte
vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 131. Stev. 131.

(Telephone: CHelsea 3-1242)

NEW YORK, FRIDAY, JULY 9, 1943. — PETEK, 9. JULIJA, 1943.

NA NEKAJ VEČ KOT
na dan dobivaš...
2C 'GLAS NARODA'
PO POŠTI NARAVNOST NA DOM
(Izvedli so, medij in praznikov
ČITAJTE, KAR VAS ZANIMA

VOLUME LI. — LETNIK LI.

NAJVEČJA BITKA MED TANKI

V okolici Belgoroda se bje največja bitka med tanki v celi zgodovini in nemški tanki so zopet vdrl v rusko črto južno od Kurska, toda Moskva pravi, rdeča armada drugod stoji trdno in da je celo zopet zavzela nekaj izgubljenega ozemlja. — 35,000 Nemcev je bilo dosedaj v bojih ubitih, — pravijo Rusi.

Včeraj so Rusi zopet uničili 304 tanke in 161 aeroplanov, v štirih dneh pa 1843 tankov in 810 aeroplanov. Rusko polnočno poročilo naznanja, da je bilo v teh bojih, odkar so Nemci v pondeljek pričeli svojo ofenzivo, ubitih nad 35,000 Nemcev.

V eni sami bitki na majhnem prostoru med Orelom in Kurskom je bilo večeršabitih 5000 Nemcev. Na tem kraju so Nemci poslali proti rdeči armadi 90,000 vojakov, ki pa niso ničesar dosegli.

Na nekem kraju pri Belgorodu so Rusi pustili nemške tanke priti skozi črto, nato pa so jih odrezali od infanterije, ki jim je sledila in jih strahovito razbili s topovi. To poročilo daje upanje, da bodo Nemci na tem kraju, kjer so vdrl v rusko črto, kmalu iztrebljeni.

Na fronti med Kurskom in Orelom so Rusi s protinapadi pregnali Nemce iz več obljude-nih krajev, ki so jih Nemci v prvih dneh zavzeli.

Na tem kraju poveljuje nemškim četam feldmaršal Gunther von Kluge ter ima okoli 500 tisoč vojakov in na tisoče tankov in aeroplanov.

Nemška radio postaja poroča, da se Nemci poslužujejo novih tankov, ki nosijo ime Tiger in posebnih topov, ki uničijo cele gozdove, tako da izgledajo, kot bi šel prek njih kamniti valjar.

Rusi pa tega orožja ne omenjajo in samo poročajo:

"Nemci imajo velikanske izgube na moštvu in opremi. Več sto poškodovanih in zgorelih tankov je raztresenih po bojišču in ravno tako mnogo trukov in aeroplanov.

Nemško vrhovno poveljstvo naznanja, da so Rusi v bojih v sredo izgubili nad 400 tankov in berlinska radio postaja je pozneje naznanila, da so ruske izgube mnogo večje kot pa nemške. Nemci tudi pravijo, da v sedanjih bojih Rusi še ne uporabljajo ameriških velikih Sherman tankov, temveč samo še starejše Grant in Lee tanke.

Najljutejši boji se bjejo za 7500 kvadratnih milj ravne, črne poljedelske zemlje, na tleh se bjejo tanki, v zraku pa v ravno isto srditostjo aeroplani.

Cene v restavracijah bodo zamrznjene

Kakor se je izjavil neki uradnik OPA, bodo prav kmalu zamrznjene cene jedem in pijačam, ki se jih servira v restavracijah.

Po novi naredbi, katero imajo sedaj v načrtu, bi se vzpostavilo jedilne cene, ki so bile v veljavi v mesecu aprilu, ko so morale vse restavracije in drugi jedilni prostori prijaviti cene uradni OPA. Naredba bo prizadela restavracije v državah New York, Pennsylvania, New Jersey, Maryland, Delaware in District of Columbia.

KUPUJTE
UNITED STATES WAR SAVINGS
BONDS in STAMPS

Amerikanci 3 milje od Munde

Medtem ko japonska vojna mornarica leči svoje rane, ki jih je dobila v bitki v Kula zalivu v pondeljek ponoči in se zračni boji nadaljujejo, so Amerikanci napredovali proti Mundi, da se od nje nahajajo samo še kake 3 milje.

Amerikanci so se v torek izkrcali na dveh krajih blizu Munde na New Georgia otoku. Pri izkrcanju Japonci niso nudili skoro nobenega odpora.

Mundo je že prej obstreljevala ameriška artilerija iz Rendove in z otokov v Blanche mor-ski ožini. Amerikanci bodo najprej skušali očistiti kraje okoli Bairoko zaliva, od koder je japonska posadka v Mundi dobivala svoje zaloge.

Ameriški aeroplani bombardirajo letališče pri Mundi in ravno tako tudi letališče pri Vili na sosednem Kolombangara otoku.

Kot pravi poročilo ameriškega vrhovnega poveljstva v Avstraliji, Japoncem zelo primanjkuje napadalnih aeroplanov in če v kratkem ne bodo dobili kaj več aeroplanov, bo japonska zračna sila popolnoma pregnana iz zraka.

Mornariški urad je včeraj naznanil, da so ameriške podmornice zopet potopile 10 japonskih ladij, med njimi dva transportna parnika z vojaštvom; poškodovane pa so bile štiri japonske ladje. Med potopljenimi ladjami je tudi nekaj ladij, ki so bili potopljene v pomorski bitki v Kula zalivu.

Poleg dveh transportnih parnikov, ki sta vozila ojačenje japonskim posadkam na Salomonovih otokih, so podmornice potopile en velik, dva srednje velika in en majhen tovorni parnik, en velik in en srednje velik tanker in en srednje velik potniški in tovorni parnik. Poškodovani pa so bili štirje srednje veliki tovorni parniki.

Sedanje japonske izgube so največje iz 14. junija, ko so ameriške podmornice potopile 12 sovražnih ladij in tri poškodovale.

Zatiranje slovenskega naroda

Office of War Information poroča o člankih, ki so izšli v švedskem časopisu o položaju v Sloveniji. Akoravno gre za starejše vesti, katere smo že pred meseci poročali v odlomkih, prinašamo ta skupni pregled, ker je slika celotnega položaja:

"Slovenecm preči neposredna narodna smrt. Na slovenskem ozemlju, katero so zasedli Nemci, poskušajo čim hitreje ponemčiti ves narod in so uničili vse spomenike, ki pričajo o zvezi Slovenije z Jugoslavijo. Slovenske žene so v nekaterih krajih napravili brezpravne. V mesecu maju 1941 so potopili nemški vojski večje število mladih deklet v Kranju, jih zaprli v šolsko poslopje in jim vtisnili znak FM (Freie Militemedchen—dekle za uporabo vojaštva). Nikdo ni o njih ničesar več slišal.

"Tudi iz drugih krajev poročajo o sličnih dogodkih. Slovenski krogi cenijo, da je postala petina vsega slovenskega prebivalstva — približno 200

Kongresnik zahteva preiskavo Španske falange v Ameriki

Washington, 7. julija. — Kongresnik John Coffee, (dem. Wash.) je včeraj povedal kongresni zbornici, da predlaga preiskavo Španske falange, kateri načeljuje, kakor je dejal kongresnik, nacijski general. Coffee je izjavil, da delovanje tega falangističnega gibanja kaj lahko stane milijon zavezniških življenj ako se nemudoma kaj ne ukrene v tem pogledu.

Od leta 1935 naprej, je rekel kongresnik, je ta fašistična organizacija pod kontrolo nacijskega generala Wilhelma v. Faupelna, kateri deluje pod maslo diplomacije fašistične Španije v Afriki, Latinski Ameriki, na Filipinih (dokler so bili pod našo posestjo) in v Združenih državah.

Izjavil je, da šteje takojimnovano "Sinarquista" gibanje 500,000 članov v Mehiki, Kaliforniji, Texas in Arizoni. Ta organizacija je nekakšna podružnica Španske falange in članstvo je odrejeno muham generala von Faupelna in njegovih nacističnih glavarjev.

Kongresnikove ugotovitve temeljijo na ravnokar izdani knjigi "Falange; the Axis Secret Army in the Americas." Knjigo je spisal Allen Chase in Coffee se je poslužil istih dokumentov, ki so služili pisatelju pri pisanju knjige.

Mr. Coffee je pred kongresom izjavil:

"Naša vlada ne more več prezreti dejstva, da je Španija nemška lutkarska država, ki nudi očiščen ščit diplomacije, pod katerim se skrivajo naci-fašistični agentje v vseh deželah, ki so pretrgale prijateljske vezi z očiščenimi deželami.

"Hitlerjevi častniki povelju-

jejo 500,000 španskim vojakom v španskem Maroku. Te divizije, ki vključujejo tudi domačine, so pripravljene, da udarijo proti zavezniškim, Angležem in Američanom v Severni Afriki s prav tako zagrizenostjo, kakor se bore modre divizije Francove Falange na ruski fronti proti našim zavezniškim Rusom."

Coffee je citiral več stavkov iz Chaseove knjige in je pozval kongres in vlado, naj se zgane preden bo prepozno. Razgali in

Unije proučujejo nove smernice

Washington, 7. julija. — Glavni odbor organizacije CIO se je danes tukaj sestel z namenom, da prouči in pretrese tri temeljne točke, na podlagi katerih se bo morda oblikovalo bodoče gibanje delavstva v Ameriki.

Prva točka se tiče vprašanja organiziranja direktne politične akcije v delavskih vrstah, da se delavci tako zavarujejo pred neprijaznim kongresom in senatom.

Druga točka se bavi z zadevo problema, naj li delavske unije še nadalje podpirajo program stabilizacije, vključ neuspehom Prentis Browna, in njegovega OPA, ki ne more nikakor izvesti delavstvu danih obljub, da se bo uravnovesilo cene.

Tretja točka se nanaša na isto vprašanje, kateremu je dodana zadeva Little Steel Formule, ki dela delavcem sedaj velike ovire, ker določa, da so upravičeni do 15% poviška na podlagi cen, ki so bile v veljavi v januarju 1941. Ker ta naredba ne jemlje v poštev visokih novih davkov, ki jih morajo sedaj delavci plačevati in se seveda ne zmeni nič za dejstvo, da so cene življenjskim potrebščinam zdaj skoro še enkrat tako visoke, kot so bile v januarju 1941, unije smatrajo, da je delavstvo upravičeno, da zavaruje svoje interese in se združi v svrhu skupnega nastopa v zadevi svojih pravičnih zahtev.

Iz Slovenije

Jugoslav Information Center

(Posneto iz Bazovice, št. 68 z dne 23. maja 1943.)

Vojaško vojno sodišče Vrhovnega poveljništva Oboroženih sil Slovenija-Dalmacija, odsek v Ljubljani, je izreкло naslednjo sodbo v zadevi proti: Tomcu Valentinu, sinu Franca in Franciške Gregorič, rojenemu v Podložu 7. II. 1916, tam bivaajočemu, nahajajočemu se v zaporu. Obtožen je bil:

zločina po čl. 4. Ducejeve naredbes z dne 3. X. 1941, ter dodatkov, ker je od junija 1942 bil član prevratne družbe Osvobodilne fronte in je pripadal

vojaški organizaciji te združbe;

zločina po čl. 2. Ducejeve naredbes z dne 24. X. 1941, ker je v omenjenih okoliščinah posedoval in nosil orožje brez dovoljenja.

Iz teh razlogov je sodišče Tomeca Valentina spoznalo za krivega pripisanih mu zločinov in ga obsodilo na skupno kazen dosmrtno ječe z vsemi zakoni-timi posledicami, na plačilo razpravnih stroškov in pristojbine za sodbo. Odredilo je, da se sodba objavi v izveščku v "Jutru."

Abesinija brez laške kulture

Abesinija, katero je pred nekaj leti zavojeval žabji junak Mussolini, se sedaj pod svojim lastnim cesarjem prav lepo razvija brez laške kulture, kakršno je sejal na neoboroženo in boso ljudstvo tankaj Mussov sin, ki je pozneje pisal knjigo in izjavil, da je največji užitek na svetu pobijanje mirnega prebivalstva iz zraka. No, Abesinci so preživeli strahoto laških bomb in laških strupenih plinov, ki so deževali nanje in sedaj bodo imeli kmalu v deželi telefonske zveze, katere vzpostavljajo s pomočjo egiptovske državne telefonske službe. Ob enem uvajajo moderno poljedelstvo, industrijo, itd. Delajo tako pridno, da že z raznimi produkti pomagajo zavezniškom pri vojnem naporu. Cesar v Rimu najbrž piha od jeze...

Boji v Jugoslaviji NEMŠKE IZGUBE

Carigrajski poročevalci švedskega lista Ny Dag piše dne 22. junija naslednje:

"Zagrebski časopis 'Hrvatski Narod' poroča o silnih izgubah nemških čet v borbi proti guerilskim skupinam na jugoslovanskem ozemlju.

"Ko so se morali guerilci vsled sovražne premoči na enem od bojišč umakniti, so pogrnili v zrak dvojico velikih železniških mostov in potem napadli nemške čete v bok in jih potisnili v defenzivo. Od osištih kontrolirani hrvatski list priznava, da so se Nemci morali umakniti iz nekaterih svojih postojank.

"Hrvatska SS-divizija, nabrana v jugovzhodnem delu hrvatskega ozemlja, je pod poveljstvom nemških častnikov, takoj v prvih bojih je imela ogromne izgube—dve četi sta bili poklani do zadnjega moža.

"Nadalje poroča omenjeni hrvatski list, da so letala in skupine tankov podpirala SS-oddelke v krvavih bojih blizu črnogorskega mesteca Šavnika; toda tudi tam niso mogli zlo-miti guerilskega odpora. Paveličev časopis je moral sam priznati, da so imele čete okupatorja in ustaši velike izgube".

Poročilo moskovskega radia, ki ga je objavil NYT pravi, da so jugoslovanski guerilci v zahodni Jugoslaviji začeli protiofenzivo proti Nemcem "potem ko so odbili nemški poskus, da njihov pokret uničijo."

V južni Grčiji so guerilci v nekem spopadu z italijanskim vojaštvom ubili tristo mož.

Angleška radio oddaja iz Severne Afrike pravi, da so grški guerilci "zaplenili velike količine "vojnege materijala, dočim so bile nemške čete v Jugoslaviji "prisiljene na več krajev, da se umaknejo."

— Jugoslav Information Center

Gorenja slika kaže nemške vojne ujetnike na delu v Camp Breckenridge, Ky., pod stražo ameriških vojakov. — Dolenja slika pa kaže laške vojne ujetnike na potu na delo v Camp Atterbury, Ind.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakser, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

50th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.—; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno, nedelje in praznikov.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 2-1242

ZOPET AMERIŠKA ZMAGA NA MORJU

Ameriško vojno brodovje je zopet izvojevalo veliko zmago na Salomonovih otokih.

To sicer ni bila največja pomorska bitka v sedanji vojni, toda se lahko reče, da je bila dobljena velika zmaga, kajti japonsko brodovje je bilo mnogo močnejše od ameriškega.

V bitki v Kula zalivu v noči od ponedeljka na torek je bila vsaka japonska bojna ladja ali potopljena ali pa tako poškodovana, da ni več sposobna za boj.

Prvo poročilo je naznanilo, da je bilo "mogoče" šest japonskih ladij potopljenih, zadnje poročilo generala MacArthurja pa pravi, da je bilo potopljenih devet japonskih ladij in mogoče še dve drugi.

Po številu ladij je bilo ameriško brodovje mnogo slabše od japonskega ter je vodilo svoje operacije proti sovražnim ladjam v treh fazah. V prvi fazi so ameriške ladje 6. julija presenetile sovražnika z napadom ponoči. Bitka je trajala okoli dve uri.

Ameriške lahke križarke in rušilce so v torek zjutraj od treh zadel na japonske lahke križarke in rušilce, ko so hoteli odpluti iz Kula zaliva na severozapadnem koncu New Georgia otoka v Salomonovem otočju.

Ameriške ladje so takoj napadle japonske in v nekaj minutah je bilo potopljenih pet ladij ali pa so gorele.

V drugi fazi bojev malo kasneje, so se ameriške bojne ladje spopadle s tremi ali štirimi japonskimi lahki križarkami ali velikimi rušilci. Bitka je morala tedaj biti na zelo veliko razdaljo, da ni bilo mogoče ugotoviti, ali so bile sovražne ladje križarke ali rušilci.

Zopet nekoliko pozneje so ameriški rušilci zadel na eno japonsko križarko in dva rušilca, hoteč pobegniti iz Kula zaliva. Veliki topovi so takoj pričeli grmeti in ena križarka in en rušilec sta se pričela potapljati, drugi rušilec pa je bil poškodovan.

Proti jutru so mornariški strmoglavci in armadni bombniki zagledali dva poškodovana japonska rušilca, ki sta nasledila na obrežje blizu Kalombarang in ter so jo večkrat zadel. Nek pilot je sporočil, da je videl, ko so na ladjah nastale razstrelbe in se more ladje smatrati za izgubljeni.

Kot rečeno, bitka v Kula zalivu ni bila posebno velika, toda velikega pomena, kajti spretnost ameriških bojnih ladij je sovražnemu brodovju zadala porazen udarec.

Japonske ladje so najbrže hotele pripeljati ojačenja japonskim posadkam v Vili ali Mundi na New Georgia otoku, ko so jih ameriške ladje prestregle.

V pomorski bitki v Kula zalivu je bila potopljena samo ena ameriška ladja, križarka Helena. Moštvo je bilo večinoma rešeno, nekaj pomorščakov pa se je rešilo na obrežje.

KONGRES ODOBRI
SUBVENCIJE

Washington, 8. julija. — Administracija je danes zabeležila zmago v kongresu in senatu, ko sta obe zbornici opustili namero, da zaustavijo izplačevanje subvencij v svrhu uravnovešanja cen.

Zaključeno je bilo, da se podaljša nakazila za Commodity Credit Corporation za nadaljnjih šest mesecev. Posojila omenjeni vladni agenciji bodo zvišana od 2,650,000,000 dolar, na 3,000,000,000 dolarjev.

Par senatorjev in kongresnikov je izrazil nejevoljo, ker se zbornici nista ravnali tako, kakor sta v resnici hoteli, ampak sta se očitno ustrašili predsednikovega vet.

Naciji imajo dosti prglavice

Nemci se ne počutijo nič kaj dobro v Grčiji, kjer so nemški častniki iz same obstojnosti in nadutosti radi metali od svojih bogatih miz drobtine in kosčke mesa sestradenemu ljudstvu, ki je hodilo okrog restavracij, kjer se je gostila nemška svojat. Pravijo, da so naciji zaprli urad za mobilizacijo delazmožnih moških za delo v Nemčiji. Mobiliziranje je bilo naenkrat ustavljeno... najbrž imajo naciji prvide in vaje.

KJE DOM JE MOJ?

"Prejubo doma, kdor ga ima," se glasi znana prislovice, katere resničnost — zlasti sedaj živo občutijo ubogi vojni begunci, ki jih demon nasilja preganja s kraja v kraj in jih vleče v verige suženjstva.

Kje dom je naš, tožče vprašujejo nedolžni malčki, ki v svoji nežni starosti še ne morejo domneti hudodelstva, ki ga jim povzročajo brezvestni netilci vojne, sadistični nasilniki, da si z brezobzirno brutalnostjo podjarmijo ves svet in s zločini ugrade pot do vrhovnega oblavlja.

Neizreklije, v nebo vpijoče krivice, ki jih vzpirajo nad ubogim ljudstvom zaradi bestialnih ambicij nekaterih vladnih kreatur, segajo vsem poštenim in človeško čustvenim ljudem globoko v srce, in nam vzbujajo zavest, da smo na temlju človekoljubja dolžni, da se postavimo v bran, da po naših najboljših močeh pomagamo zaustaviti vrveči val vojne podivjanosti. Da se zavzamemo za prizadete nesrečne in jim skušamo omiliti povzročeno gorje in da tudi delujemo na to, da se z brezvestnimi krivci po zasluženo obračuna.

Za bodoči mir je vitalnega pomena, da merodajna oblast strogo pazi, da se te vrste sodrgo človeških propalic, karakteristične netilce vojne in drugih zločinov, dosledno drži in postavlja tam, kjer bodo brez močmi in neškodljivi, saj upati je, da smo se iz te briske vojne šole kaj izučili, da bodo oblastveni organi pri mirovni mizi sporazumoma v tem smislu povzeli konkreten sklep, ki bo preprečil obnovitve vojnega klanja v prihodnjih generacijah, da bodo s tem odstranili "Damoklejev meč", ki sedaj visi nad našimi malčki, ki jih še pestujejo mlade matere.

Tudi jaz se vprašujem, kje dom je moj, ker so me življenjske razmere zopet pregnale v drugo državo. Komaj se enemu kraju doboda privadim, si najdem in vrljubim prijatelje, pa me že borba za življenjska sredstva prežene drugam — taka je pač življenjska pot nas proletarcev.

Sedaj me je usoda privedla k dr. "Nada" to je sedaj moje tretje žensko društvo, nađemam se, da tu ostanem, dokler se ne preselim tja, odkoder več povratka ni.

Na zadnji seji društva "Nada" je nas sestra Jureših presenetila in pogostila s orehovo ajdovo pletico, ki je bila zelo dobra in nam je šla vsem v slast. Takoj na prvi seji sem dobila vtis, da je pri društvu "Nada" uljudnost in gostoljubnost doma, med njimi sem se takoj počutila prijetno domače. Sestri Jureših izreklam najlepšo zahvalo za pletico in enako ostalim sestram za prijazno sprejem.

Minuli teden sem imela priliko, da sva šla s sinom v Clinton, Ind., na obisk. Vžrdošče-

no sem šetala po prijaznem mestecu, obiskala in kramljala s svojimi starimi prijatelji in znanci. V to, nekdanj živahno mesto, sem dospela iz stare domovine in bivala tam 14 let.

Pristopila sem k ženskemu društvu "Studenec pod skaljo" št. 213. Čigar tajnica sem bila 12 let, tam so mi torej potekla moja mlada leta, užila sem dosti veselih dni, bilo je lepo, dokler nas ni zajela depresija in nas razpršila v različne kraje Lepi čas, ki smo ga tam tedaj preživeli, nam je ostal v prijetnem spominu, zato se sčasoma kaj radi vtačemo nazaj na obisk v prijazno mesteco k našim starim prijateljem, kjer sem se zglasila, povsod sem bila prijazno sprejeta in postrežena, za kar hvala vam vsem in za vse!

Mesto Clinton, kot je nama bilo povedano, šteje sedaj okrog 6 tisoč prebivalcev (nekdanj jih je štel 16 tisoč). Ko sva s sinom gledala in prešela imena poklicanih vojakov na javni tabli, jih je nad 12,000. To je vsekakor veliko število za tako majhno mesto.

V mestu samem ni industrije, prebivalci se vozijo daleč na delo. Ob koncu tedna pa je v mestu kljub temu živahno, ljudje dospejo od vseh strani, da so ulice natrpne z avti in ljudmi, istotako so trgovine in taverne polne, kar napravi vselejše lice, drugače že tako dolgo depresivno prizadetega mesta.

Ob priliki mojega obiska so mi povedali prijetno vest, da bo žensko društvo "Studenec pod skaljo" št. 213 v septembru obhajalo 30-letnico svojega obstanka, na čimur jim je iskreno čestitati! Doba 30 let za povprečnega sicer ni velika, toda za malo in tako močno po depresiji prizadeto društvo pa vsebuje trde borbe za obstanek istega, in zahteva tudi dokaj požrtvovalnosti ter vztrajne železne volje od strani društvenega uradništva in članstva sploh. In to ravno je dika tega društva. Ves čas svojega obstanka je bilo agilno in aktivno pod vzornim vodstvom uradnikov in s pomočjo lojalnega članstva, rezultat tega je, da sedaj zaslužno, s ponosom obhaja svojo častno proslavo 30-letnice.

Meni je društvo "Studenec pod skaljo" št. 213, kot moje prvo društvo še vedno toplo pri srcu, ob tej izredni priliki proslave 30-letnice jim iskreno čestitam in jim želim obilo vsestranskega uspeha!

Christine Mozeley.

Studenec Blagoslova!

300 SVETIH MAŠ LETNO, za žive in mrtve žane Mašine Zveze. Članarina za vsako osebo žive ali umrlo 25c. (Nikdar ni potreba obnoviti.) Upišite Vaše slineve vaje.

DRUŽBA SV. PETRA KLAVERJA za afrikanke misijone Department G

3624 W. Pine Blvd., St. Louis, Mo.

KUHAJSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo \$2.00

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi. Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izveštati in izpopolniti.

Naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO
216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

SONART
REKORDI

Lepe Melodije!

St. M571 — Na Marjancu, polka
Kje so moje ročice
Marjica plega — polka
— Duquesne University
tamburica orkester

St. M575 — Terezinka polka
Na planincih — valček
Jerry Koprivšek in orkester
Za toz. cenik in ceno plošč se obrnite na: JOHN MARSH, Inc., 463 W. 42nd St., New York

BISTVENI DOPRINOS INDIJE K ZMAGI AFRIKE.

(OWI. — Prispevek moštva in materiala iz Indije za zmago zaveznikov v severni Afriki je izredno značilen vzgled za izpolnjevanje obljub, katere prevzamejo posamezni člani združenih narodov. V teku prvih dveh in pol let vojne v severni Afriki je dobavljala Indija pretežno del vsega potrebnega za to bojišče.

Četrta indijska divizija, katero je polhalil maršal Wavell, vrhovni komandant Indije, da je četa, ki ima v tej vojni rekord bitk in zmag, in v tem pogledu presega vse druge zavezniške jedinice, se je udeležila takorekoč vseh večjih spopadov v Afriki. Pomagala je pregnati Italijane iz Abesinije in zasledovati Rommela in njegov Afrika Corps na njegovem 1000 milj dolgem begu od El Alameina do Tunisa. Važna je bila tudi njena vloga pri napadu iz boka na utrjeno Mareth tam njo in bila je tudi navzoča tam, kjer je bil ujet nazistični general Jurgen von Arnim.

Ko je zmagovita osma armada drla naprej, so indijski inženirji in pionirji takoj za linijo zgradili zadnji, bistveno važni spoj železnice iz Mers Matruh v Tobruk. Sezidali so to progo na obali Libije, čisto na prostem, neposredno izpostavljeni napadom ladij in zračnih baz osiše.

Na polju vojaške opreme so dobave Indije presenetljivo velike. Vse do prihoda prvih ameriških dobav, so bile zavezniške sile v severni Afriki skoro popolnoma odvisne od oskrbe z materialom iz Indije. Indija je poslala armadam v severni Afriki:

Stotine jeklenih barak in hangarjev za moštvo, garaže, letala in bolnice

Lokomotive, tovarne avtomobile, železniške pruge, tovorne vozove in ves ostali material za zidanje železnice;

Čolni za napad in izkrcavanje, z lastnim pogonom, ki so pomagali zalagati vojsko in včasih omogočili komando napade na kraje, ki jih je imel sovražnik v rokah;

Električni kabli, električne pahljače, vodovodne cevi in sesalke, izolacijski material iz porcelana in iz plastičnih mas; Suhle baterije in njih sestavni deli, ki so največje važnosti za zvezo letal z letališčem;

Ogromna količina barv za ka-

INVESTIRAJTE V AMERIKO

KUPUJTE

UNITED STATES WAR SAVING BONDS AND STAMPS

RAZGLEDNIK

Piše Anna P. Kraana

VSAKDANJA OPAZOVANJA

III.

Delavci morajo biti ravno tako premeteni, kakor so industrijalci, ki so v svojem srečju prepričani, da so od same boje volje postavljeni, da si kujejo mastne dobičke na račun delavskih mas in ljudstva sploh.

Bili so časi, ko je bilo tako prepričanje na strani gospodarjev globokeje vsidrano, kot je danes. Toda delavci morajo vedeti, da je ravno v vojnem času največja nevarnost, da se tako prepričanje pod raznimi patrijotičnimi in drugimi gesli spet dokaj trdno uveljavi.

Nevarnost je toliko večja, če izgubijo glavo celo delavski voditelji in delavski uradniki, ki

muflažo, mreže in konoplje,

kar je mnogo pripomoglo k znači osme armade pri El Alameinu;

Skoro 90 odstotkov vseh šotorov, ki so ščitili moštva in stroje pred vročino in peskom; Čevlje in obleka za moštvo, ter 40,000 ton različnega živeža;

Naslednje zdravniške potrebe: 50,000 nosilnic, 100,000 koocev, 250,000 moskito mrež, preko 1,250,000 obvez in 2,000 milj bandaž od 2 in pol inča.

Posledica tega ogromnega prispevka za bojišče v severni Afriki je bila, da je bilo mnogo ladijskega prostora svobodnega za dovažanje materiala v Rusijo, kar je največje važnosti. Oskrbo so prinašali konvoji indijskih ladij, dočim so indijske delavske sile, in sicer pod nadzorstvom indijskega tehničnega personala, pomagale popravljati in razširiti potrebna pristanišča.

Zvezna veleporota obtožila časnika

New ork, 8. julija. — Heizer Wright, star 41 let in uposlen pri listu "Daily News" v New Yorku, kot novinar, je bil po zvezni veleporoti obtožen, da je bil plačan agent japonske vlade in se ni kot tak prijavil državnemu departmentu.

V obtožnici je rečeno, da je Wright delal za japonsko vlado od leta 1931 do decembra meseca, leta 1941 — do dneva, ko je bil završen napad na Pearl Harbor. Z japonsko vlado je imel dogovor, da bo skrbel, da pridejo v list "Daily News" in v nedeljsko izdajo istega lista članki in spisi o Japonski. Japonci so plačali Wrightu za njegov trud tristo do štiri- sto dolarjev mesečno, ter stroške, kakor je povedal državni pravnik Corcoran.

Wright je tudi pisal včasih kolono v listu in je bil nočni brzojavni urednik.

Imeti in vedno držati — toda bila sta samo dva dneva. Neznani, ginitivi tre. Nutki svetovne največje filmske lju. Bayne povesti. Paramount kaže

"FOR WHOM THE BELL TOLLS"

Po sloviti noveli ERNESTA HEMINGWAY-A predstavlja

GARY INGRID COOPER BERGMAN in AKIM TAMBOFF, ARTURO de CORDOVA, JOSEPH CALIEA in KATINKA PAXINOU V TECHNICOLOR

Dvakrat na dan ob 2.30 in 8.30 zvečer VSI SEDEŽI REZERVIRANI. Vstopnice od 95 centov.

SVETOVNA PREMIERA 14. JULIJA ob 8.45 zvečer.

RIVOLI Theatre BROADWAY pri 49th ST., New York

Stadium

KONCERTI

14,000 SEDEŽEV. — Vstopnice 25c, 55c, \$1.10. — Vsak večer ob 8.30

Filharmonijsko Simfonični Orkester

110 UMETNIKOV — Amsterdam Ave in 138. cesta v New Yorku

11. junja — ČAJKOVSKI, BEETHOVEN

12. julija — ARGENTINITA, največja svetovna plesalka; ITURBY, kapelnik

13. julija — VSEURSKI PROGRAM

14. julija — THERESA STERNE, solistinja na klavir

15. in 16. — Grand Opera CARMEN, JULIJA + GLADYS SWARTHOUT

17. julija — LORIN MAZEL, 13 letni kapelnik

Kratka Dnevna Zgodba

A. P. KRASNA:

K SVOBODI

Izletniška ladja lagodno pluje po mirnem vodoju. Ndaleč pred nami dviga boginja dvigala in odbrže po druge Svoboda svojo baklo v vedro ozračje. Večina izletnikov strmi vanjo molče. Nekateri hitijo snemati slike. Par mladih ljudi jo pozdravi čisto po ameriško: Hello, there, Liberty!

Medtem pristanemo. Mirno, brez vsakega ruvanja se izkramo in uvrstimo v dolgo procesijo, ki se pomiče v notranjost podstavka. Jaz pravim mojemu staremu:

"V starem kraju smo romali na svete gore, k mamkam božjim, tu romamo k Svobodi — vseeno nekaj napredka, kaj praviš?"

"Da je v obojem večika iluzija."

"Shaw — samo brade ti manjka."

Končno prilezemo do dvigala in narodni brambovec pojasi, da nas potegnejo samo gor, nazaj moramo peš.

To se pravi dvanaest nadstropij, fant moj, brez plezanja gor v kip. Ali gremo?

Važno za naročnike

Poleg naslova je razvidno do kda imate plačano naročnino. — Prvi številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, vas prosimo, da skupate plačano naročnino poravnate. Pošljite naročnino naravnost nam ali je plačate našemu zastopniku v Vašem kraju. Zastopnik bo vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

California:
San Francisco, Jacob Lauslin*
Colorado:
Pueblo, Peter Cullig
Walsenburg, M. J. Bajuk*
Indiana:
Indianapolis, Fr. Markich
Illinois:
Chicago, Joseph Berčič*
Chicago, J. Fabian (Chicago, Cleveland in Illinois)
Joliet, Jennie Bambich
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Martin Dolenc
North Chicago in Waukegan, Math Warsak
Maryland:
Kittimiller, Fr. Vodopivec
Michigan:
Detroit, L. Plankar*
Minnesota:
Chisholm, J. Lukanich
Ely, Jos. J. Peschel
Ellettsburg, Louis Gouffe
Gilbert, Louis Vessel
Montana:
Roundup, M. M. Panian
Washoe, L. Champa
Nebraska:
Omaha, P. Broderick
New York:
Gowanda, Karl Strlnah*
Little Falls, Frank Masie*
Worcester, Peter Roda*
Ohio:
Barberton, Frank Troha*
Cleveland, Anton Bobek, Charles Karlinger*, Jacob Resnik
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kumbe
Youngstown, Anton Kikelj
Oregon:
Oregon City, J. Koblar
Pennsylvania:
Bessemer, John Jevnikar
Conemaugh, J. Brezorec*
Coverdale in okolica, Jos. Paternel
Export, Louis Supančič*
Farrell, Jerry Okorn
Forest City, Math Kamin*, Frank Blodnikar
Greensburg, Frank Novak
Homer City, Fr. Erenchak
Imperial, Vence Palich
Johnstown, John Polants*
Krayn, Ant. Tančelj
Luzerne, Frank Balloch
Midway, John Zusi*
Pittsburgh in okolica, Philip Progar
Steelton, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schiffrer*
West Newton, Joseph Jovan
Wisconsin:
Milwaukee, West Allis, Frank Skok*
Sheboygan, Joseph Kakeš*
Wyoming:
Rock Springs, Louis Tančar*
Diamondville, Joe Ročič
(*Zastopniki, ki imajo poleg imena *, so upravičeni obiskati tudi druge naselbine v njih okraju, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.)

Vsak zastopnik traja potrdilo za sveto, katere je prejel. Zastopnika tega priporočamo — Glas Naroda.

Kitajska — šest let vojne

Kitajska ki je bila v vojni daljšo dobo kot kateri koli od bojujočih se zavezniškov, je s 7. julijem končala šesto leto njenega bojevanja in začela sedmo. Šesto leto je bilo za njo najtežje in kljub vsemu se je končalo s kitajsko zmago in kitajski narod je pogumen kot vedno.

"Vse skupaj je kot razčiščenje prostora za novo hišo, zidanje hiše, zasajevanje vrta in trgatve sada, in istočasno borba proti velikemu ognju v hiši," je pripomnil neki kitajski vzgojitelj iz Čunkinga.

Vse poti, ki vodijo k njenim zaveznikom, so pretrgane od strani sovražnika; ostala je le ena slaba, letalna zveza. In celo lanske leto se je Kitajska bojevala z manj pomoči iz inozemstva kot kdaj poprej. Stvar na Hokada, ki je nastala radi izgube Hong Konga, iz katerega je prihajalo poprej mnogo pomoči in finančne podpore, in pretrgana pot v Burmi, ki je bila Burma izgubljena, so v deželi popolnoma razbili gospodarski red in povzročili inflacijo. Radi tega je bil kitajski narod prisiljen še povečati svoje že itak ogromne napore v produkciji vojnih potrebščin.

Alko bi Kitajska kljub tem novim težavam samo nadaljevala svojo obrambo pred sovražnikom, bi se že to, kljub verjetnim izgubam, smatralo kot leto napredovanja. Ampak ona je naredila več kot to v svojem šestem letu vojne napora, in je tako še enkrat pokazala svojo moč kot narod in svojo odločnost da premaga sovražnika.

Bojne fronte

To leto se je na bojnih frontah začelo in končalo s kitajskimi in zavezniškimi zmagami. Pred enim letom so Kitajci pa je preokrogirano in prešibko da bi zajelo tudi le deleč vojne veličine.

Ladice prihaja — Pozdravljena Svoboda!

Na domači fronti

V šestem letu vojne je bilo delo kitajskega naroda na domači fronti ravno tako težko. Toda tudi na tem polju se je na predvalo.

Kot posledica načrta vporeba boljših semen in boljšega načina kmetovanja, katerega sedaj vlada izpolnjuje, je bilo na farmah pridelano več hrane. Na farmah v svobodni Kitajski je bilo letos pridelano 48,064.962 pikulov (110.23 funta) več hrane, kot ponavadi in 13 milijonov več nego se je računalo.

Nadaljevalo se je celo z gradbo poti in železnice, čeprav je nemogoče dobiti nov material. Od prilike polovica železnice, kar se je nameravala zgraditi, je zgrajena; poti pa je zgrajeno več kot se je nameravalo.

Skupaj je bilo zgrajeno 1,092 milj poti. Ena staza za tovrstne živali je bila odprta proti Indiji; tudi rečni prevoz je bil izboljšan z večjim številom novih ladij in z novo kanalizacijo nekkih rek.

Nasproti politični demokraciji

Pomembno za potek vojne na Kitajskem je napredovanje proti politični demokraciji, ki se izvaja potem politične organizacije in potem vzgoje. 18. julija 1942 je vstavilo ljudske politične odbore, ki so od naroda izbrana predstavništva, in ki so predhodniki parlamenta. Ta nov okrajni sistem vlade, po katerem vsaka pokrajina postavlja svoje politične in vladne ustanove na podlagi glasovanja, in po katerem se narod ne osniva demokracije, nega ravnanja in izbiranja vlade, je sedaj uveden do raznih stopinj v 21 od 28 okrajev. V 50 letih se dijakom zmeraj v večjem številu daje potik o demokraciji. V svobodni Kitajski je sedaj tudi mnogo več šol.

To so pomembni uspehi v demokraciji, ki bodo narodu ne samo dali večjo udeležbo v nadaljevanju vojne, ampak tudi pri sklepanju mira. To so uspehi, ki vzpodbujajo Kitajce, da se celo po šestih letih vojne še vedno borijo proti nezadržani japonski vojni mašini.

Šest let vojne

Svet ni mislil, da se bo Kitajska, ki se je podala 7. julija 1937 v vojno proti Japoncem, ki jo je ta napadla blizu Peipinga, še borila leta 1943. Generalissimo Chiang je takrat objavil, da je Kitajska prišla do kraja svojega potrpljenja, in da se bo odslej borila do kraja proti japonskim napadalcem. Japonska in z njo skoraj cel svet, so mislili, da Kitajska ne bo mogla zdržati več kot tri mesece v vojni. Toda v prvem letu bojevanja je Kitajska dokazala svetu tri stvari: Dokazala je, da so njena enotnost in njena volja za borbo mnogo večje, kot si je svet mislil. Dokazala je, da je bilo njeno vodstvo pripravljeno z dobro premišljeno strategijo in dvoreznim načrtom za narod za borbo in rekonstrukcijo ter se s tem pokazalo superiornim nad japonsko vojno silo in njenim črtam za zmago sveta. Kitajska je tudi dokazala v prvem letu da japonska vojska ni nepremagljiva, ko jo je zapodila v beg v svoji prvi zmagi v teku vojne, v borbi pri Taferhangu v aprilu leta 1938.

IV prihodnjih letih je Japonska delala poskus za poskusom da utrdi kar je dobila na Kitajskem. Postavila je marca meseca 1940 izdajalec Vang Čin Vei za vodjo marionetnega režima v Nankingu. Toda kitajski guerilci so kmalu pokazali kako mislijo o izdajniku ko so začeli iztirati vlake in minirati mostove. In narod, ki živi v zasedenem kraju, je tudi delal težave Japoncem in izdajalcem, kolikor je le mogel.

(Nadaljevanje na 4. str.)

V PESMARICI

"AMERIŠKA SLOVENSKA LIRA"

so vključene skladbe

slovenske pesmi:

1. Podoknica — moški zbor s bariton samospevom
2. Posredav — moški zbor
3. Lahko noč — moški zbor
4. Otoki svon — mešani zbor
5. Pomladinska — mešani zbor
6. Lira I. — za solo speve, moški in mešani zbor
7. Lira II. — za mešani zbor
8. Altantski odmeti — za moški in mešani zbor, s bariton samospevom
9. Kantata iz psalms 128 — moški zbor
10. Soli — za samospeve, mešani zbor in spremljevalni glasovi
11. Psalm 29 — za samospeve, mešani zbor in spremljevalni glasovi ali orgel

CENA 8400

50 centov

KOMAD

To so koncertne pesmi za mešale in mešane zore, katere je uglasbil in v samostojni izdaji MATEJ L. HOLMAR, organist in prevodil pri sv. Vidu, Cleveland, Ohio, 1933.

Narodite to zbirko pri:

KNJIGARNA SLOVENIC PUBL. COMPANY

216 West 18th Street

New York 11, N. Y.

Kitajska "magnetična" bojevanje.

Japonska je potem namerala blokirati Kitajsko od zunaj, kakor tudi dobiti kontrolo čez vse severno-južne železnice, zato da bi imela direktno zvezo po suhem in se tako mogla izogniti ameriški in angleški mornarici povsod od Mandčurije do Kantona in Indokine. Japonska je uspela z blokado komaj po Pearl Harborju. Ni pa še uspela dobiti vse železniške zveze v svoje roke.

(Nadaljevanje na 4. str.)

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALIJE,

SLOVENSKE PESMI
Zbirka 9 narodnih pesmi
izdala Glasbena Matica v
Clevelandu.
Cena — \$1.50

Emil Adamič — 16 JUGOSLOVANSKIH NARODNIH PESMI za moški zbor 20

SEST NARODNIH PESMI za mešani zbor 20

SEST NARODNIH PESMI za mešani zbor 20

Franc Venturini — SEST MEŠANIH IN MOŠKIH ZBOROV 20

Ferdo Juvanec — 16 MLADIH LET. Moški zbori 20

Peter Jerab — OSEM ZBOROV (mešani in moški) 20

Moški zbori

OSKAR DRV:
Barčica; Oj, moj solci je kor;
Kam mi, fantje, divje v vas pot;
demo 20

OSKAR DRV:
Srečno, ljubca moja; Ko ptičica
na tuje gre; Soli; Moj očka
ima konjčka dva; Dobri sem plavalec;
Slovo; Je vplivala luč 20

EMIL ADAMIČ:
Modra devojka (belokranjska) 20
Vse noč pri potoci 20
Javčeva 20
Hodi Mica domo; Kaj drugega
hočem; Zgravnica 20

VASILIJ MIRK in A. GROBING:
Vetrar; Se graščak 20

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 West 18th Street,

New York N.Y.

SEDAJ LAHKO DOBITE

LASTNOROČNO PODPISANI KNJIGI

pisatelja Louis Adamič-a

ZA CENO \$2.50 ZA ZVEZEK

"Two Way Passage"

V tej knjigi, ki je zbudila pozornost vsega ameriškega naroda, da je pisatelj nasvet, kako bi bilo mogoče po sedanjih vojni pomagati evropskim narodom. Iz vseh evropskih držav, tudi iz Jugoslavije, so prišli naseljenici v Ameriko in pomagali postaviti najbolj napredno in najboljše državo na svetu. Sedaj je prišel čas, da Zdravstveno državo pomagajo narodom, ki so jim pomagali do njihove silaje in moči. Pot na dve strani — kakor bi se mogli naslov knjige prestaviti iz angleščine — je jako zanimiva knjiga in jo priporočamo vsakemu, ki razume angleščino.

"What's Your Name"

"Človeški odgovori na vprašanje, ki se tiče sreče milijonov." Čitanje te knjige je bogato plačilo. — Tako se je izrazil veliki ameriški dnevnik o tej knjigi.

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Polijam Money Order za \$..... za lastnoročno podpisano (1) knjigo (1):

Moje ime

St., ulica ali Box St.

Mesto in država

"Glas Naroda"

216 W. 18th STREET NEW YORK 11, N. Y.

Visoška kronika

ROMAN — Spisal Dr. IVAN TAVČAR.

25

Na goreni veži se je prikazala visoka in široka oseba našega gospoda župnika Janeza Kašperja. Prijazno je izpregovoril:

"Med potjo in že prej se mi je pravilo, da je zbolel oče Polikarp. Zatorej prihajam, da ga v boleznih obiščem, kakor mi je predpisano."

Brez obotavljanja je krenil proti sobi, v kateri je ležal bolnik. Mojega odgovora ni čakal. Sicer me je pa tako previhral strah radi tega nepričakovanega obiska, da bi mi ne bil mogel ničesar odgovoriti, če bi bil tudi hotel.

Z besedami: "Prav mi prida ena ali druga beseda tolažbe," je odprl župnik vrata ter vstopil. Z njim sem vstopil tudi jaz.

Ali naš dušni pastir je takoj obstal, kakor bi se bil izpremenil v kamen. Pri bolniku je stal predikant Valentin, vnuk Felicijanov, v črtnem talarju in bel platnen trak je imel okrog vratu. Ravno je bil razprostri roke, kakor ju razprostirajo pri blagoslovu tudi naši duhovniki.

Ker je bilo v sobi še čisto svetlo, je spoznal gospoda župnika Janeza Kašperja. Takoj je nehal blagoslovljati in odskočil od postelje, da sta se na mali mizici prikazala kelih in plošček, katera se potrebuje pri Interanskem obhajilu.

Župnik Jager je bil povsem na jasnem, da se tu opravlja bogoslužje, in sicer ne katoliško. Še bolj jasno pa mu je vse postalo, ko je Valentin Trubar pričel priti njemu z rokami mahati in kričati:

"Hlapec Belijalov, kaj motiš steze Gospodovih služabnikov! Tu se je okrog bistriga studenca čistega evangelija ustvaril travnik prava božje besede! Čuvaj sem tu, da se ne boš valjal po zeleni travi valjaj se po blatu babilonske nečistice! Zatorej odidi odtod, kamor nisi bil klican!"

Poljanski župnik se ni spuščal v prepire s predikantom. Molče se je obrnil. Z njim sem odšel tudi jaz potr iz sobe.

Na veži se je gospod zamislil, ker ni vedel, kako besedo bi izpregovoril. Mora ga je silno presunilo, da je v teh časih v njegovi lastni župniji in v zvezi njegovemu trudu za čisto vero mogel uganjati svoje krivovenske zmede luteranski predikant, o katerih se je mislilo, da jih je škof Chroen vse poglajal iz dežele. Bridki občutki so polnili srce dušnega pastirja in po pravici je bil jezen, ko se mu je za hrbtom sejala peklenska ljulika na njivo, katero je oskrboval. Bil je v resnici žalosten, ko je izpregovoril:

"Kar notri me boli, ko vidim, kako polaga krivoverec v klado dušo starega grešnika! Bog mi odpusti, Izidor, da tako govorim o tvojem očetu. Ali ta klada je sramotnejša od klada na loškem trgu, v kateri sem ravnokar videl tebe. Veruj mi, da je tako! Novo župnišče mi dela toliko skrb, župljani ne zbirajo denarja, pa tudi izpoved in sveto obhajilo opravljajo, kaj malomarno. Sedaj pa še to: v hiši, ki je naj bogatejša v srenji! Slep sem bil, a danes so se mi odprle oči. Koj jutri pišem pismo v Ljubljano, da škofija ukrene, kar se ji vidi potrebno."

Na kočeno sem padel pred gospoda očeta, da bi take sramote ne nakopal na naše pošteno ime in da naj ima usmiljenje z nedolžnimi, ki so pod to streho zvesti katoliški cerkvi. Ni se dal preprostiti. Tarnal sem za njim in pretakal solze kakor otrok.

Pri orehu sem odvezal konjiča ter ga vodil za gospodom, ker nisem hotel, da bi pred hišo sedel v sedlo ter se tako odtegnil mojim prošnjam. Spremlil sem ga do tja, kjer se Sora lomi, kjer je torej plitva in kjer vozimo in jahamo čez njo.

Ves čas sem moledoval, da bi opustil naznanilo. Vojskoval sem z gospodom Janezom Kašperjem, kakor se je s svojo bridkostjo vojskoval gospod Kristus na Oljski gori. Tudi sem se branil — kar je bila mogoče nesramna predrznost — da bi mu prepuštil konja dokler ni uslišal moje prošnje.

Nazadnje se je omeheal in pogodila sva se, da plačam za novo podobno sv. Štefana na desnem stranskem oltarju v cerkvi sv. Martina v Poljanah, katero je bil župnik naročil pri mojstru Rempu in katero bi bil plačeval v obrokih, dvajset nemških goldinarjev. Šele nato sem mu pomagal v sedlu.

Pri mojstru Rempu sem ob tednu plačal dvajset nemških goldinarjev. Izročil mi je potrdilo, ki ga je spisal mestni pisar, in vesel je bil, da je denar tako hitro prejel.

Potrdilo sem izročil gospodu Janezu Kašperju, ki mi je obljubil, da hoče prihodnj nedeljo župljanom oznaniti, da je sv. Štefana poplačala višoka hiša.

Pri škofiji nas sicer ni naznanil, s prižajce pa gospod Janez tudi ni oznanil, kar je bil obljubil. Predikant ga je bil prehudno razžalil, da ni mogel pozabiti vsega, kar je bil doživel na Visokem.

Ko sem stopil v sobo k očetu, Valentin Trubar še ni bil odšel. Oče je bil medtem vstal in pozval me je, da mu pomagam.

Iz plevnice sva s težavo izvlekla železni zaboj. Oče ga je odklenil, vzel iz njega deset rumenjakov ter jih izročil predikantu, rekoč:

"Pravično je, da živi od oltarja, kdor služi oltarju."

Nikdar mi denarja, če je šel od hiše, ni bilo tako žal, kakor tisti večer.

Valentin Trubar je dukate pograbil ter izginil iz hiše.

Zaboj sva zopet spravila v plevnico. Oče pa je zlezel na ležišče, in je noč za nočjo zopet spal na svojem denarju.

Veliko hudega sem doživel ta nesrečni dan!

(Nadaljevanje prihodnj.)

GOVOR Dr. MIHA KREKA

NA LONDONSKEM RADIU.

Velikansko zavezništvo, brodogradnja je krenila iz Gibraltarja proti sredini Sredozemskega morja. Novo znamenje, da bo eden izmed velikih napadov na evropski kontinent v bližnjih dneh in tednih neke na njegovi južni obali. Himmler in Rommel sta obiskala glavna središča in križišča Jugoslavije. Rommel je nedvomno tam po svoji vojaški dolžnosti. Himmler pa se pojavi kot pošastna senca vselej in povsod, kjer Hitler pripravlja posebno važne akcije. Himmler je čistilec terena, strokovnjaški ogleduh in mojstrski krvnik. Tam kjer Himmler mora čistiti, tam se zdi Hitlerju posebno nevarno. Tam kjer Himmler očisti, je očiščeno tako temeljito, da se Hitlerjeva vojska ne boji iznenadenj. Hitler grmadi sedaj na Balkanu vse vrste orožja, ki jih zmogore njegovi vojni arzenali. Tja zbira nove svoje armade. Tudi on — tedaj — pričakuje udarec z juga. Kdaj, kje in kako se bodo udarci delili in sprejemali, bo stvar vojaških mojstrov. Goto in važno za nas je to, da bo naša domovina v kratkem času zopet posredno ali neposredno bojno polje. Čim sta Nemčija in Italija odločili, da branita svojo krivično posest v Evropi še z zadnjimi močmi, nikakor niso majhne in podcenjevanja vredne, je bilo jasno, da bo Jugoslavija, ki se razteza od osrčja Balkana preko vseh obal Jadranskega morja do vzhodnih Alp, igrala svojo prevažno vlogo v boju za osvoboditev tega kontinenta. To neizogibno dejstvo in kruto dejansko stanje moramo hladno in mirno sprejeti kot hladno in mirno kapetan ladje opazuje grozeče viharje, oblake, vetrove in grome, ki jih razdivjana narava podi proti njegovemu brodu. Čim večja je nevarnost, tem bolj je miren, ves napeto trden in skrben, da je ves brod in kar je živega in mrtvega na njem, točno na svojem mestu, v polni pripravljenosti, da bo v usodni uri vse ena volja, ena sila, eno telo z enim samim ciljem: vztrajati, zmagati, rešiti se.

V tej polni pripravljenosti bo vihar našel našo domovino tem bolj gotovo, ker v viharju ne vidimo samo njegove groze, ampak je on samo znamenje, da je tu konec dvehletnih muk, dveletne strašne noči, v kateri je gospodarila nasilna smrt in duhovna in telesna propast. To noč in temo nemogočega življenja pod fašizmom in nacizmom bo razgalil in razpodel strašen vihar, ki se zbira na evropskih obalah Sredozemskega morja in z njim prihaja solnčni dan miru in svobode.

Jugoslavija je bila vse ti dve leti pravi ognjenik, ki je s krvavim svojim žarom svetil čez cel svet. Jugoslavija je v grozotah svojega trpljenja in neugnani sili svoje odpornosti bila svetilnik nezlomljivega nade. In slovenski narod je v tej Jugoslaviji bil kot njena srčna rana v trpljenju in nje-na desna roka v neutrudnem vztrajnem, neprestanem delu in boju za osvobodjenje. Slovenija je bila od pomladi leta 1941 mravljišče živega, vnete-

cel svet. Jugoslavija je v grozotah svojega trpljenja in neugnani sili svoje odpornosti bila svetilnik nezlomljivega nade.

Ali je to liga narodov? Ne. To je le 15. Signal Training regiment. Ta elavna četa se hvali da ima članstvo, sestavljeno iz ljudi, ki so prišli iz vseh kotov in dežel sveta. Kljub temu pa se vsi bore za Strica Sama — zvesti so praporu Združenih držav in ponosni na svojo pripadnost k borbenemu Petnajstemu.

Polkovnik Frank E. Curtis, povečjuči častnik 15. polka z največjo skrbnostjo vodi račune o obnašanju svojih tujerodnih vojakov. Te seznane vodi z resničnim ponosom, kajti prepričan je, da ta pestra skupina, sestavljena iz vseh slojev, tvori resnično armado, v kateri se bore vsi za isti cilj.

"Izvrstni vojaki so," je izjavil polkovnik Curtis. "Dobro jih poznam, ker sem z njimi govoril, jih opazoval, ko so delali in ker sem natančno podoben vsem, kar so dosegli. Dobro razumem, kaj pomenijo na našem praporu zvezde in proge, in zato se bodo tudi borili do zadnjega, da ohranijo svojo svobodo."

Petnajsti polk vsebuje neobičajno veliko tujerodnih vojakov. Vojak Vlahos na pr., ki je v štabni kompaniji, je Grk. Ako ravno je Grčija začasno okupirana, ima Vlahos vendar absolutno vero v svojo domovino in je prepričan, da bo po koncu vojne močnejši in bolj imovit.

Vodnik Otto Merbach nosi z največjim ponosom uniformo ameriške armade skoravno je Nemčija ona dežela, v kateri je bil rojen. Še mnogo drugih vojakov služi v 15. polku, ki so bili tudi rojeni v Nemčiji, toda danes so vsi zvesto v boju za stvar Amerike in vsi željni doživeti oni dan, ko bo Hitler preganjan in enkrat za vselej izgubljen oblast.

David Weg, je iz Jeruzalema, Joseph Weinberg je bil tudi rojen v Palestini. Vodnik Herman Schoeb je rojen v nevtralni Švici, dočim je Mihael Mansour iz Sirije.

Vsi iz 15. polka nosijo znake "Fideliter Servimus" ter so ameriški vojaki, pa naj so rojeni v Angliji, Škotski, Irski, Turčiji, Mehiki, Danski, Nemčiji, Italiji, Japonski ali v katerikoli drugi deželi.

Eden teh mladih mož, rojen v eni od dežel osiše je izjavil: "Rad bi, da vse osiše raztržemo na kosce. Dobro vem, da

"SPANISH IN 20 LESSONS" — Špansko slovnica. — Spisal je R. D. L. Cortina.

Ta knjiga je popolna in prav nič prikrasana. Od prve do zadnje strani je je popolnoma ista, kot jo je pisatelj napisal in kot je bila prvotno izdana za višjo ceno. Cena je zato nizka, ker so se porabile prvotne tiskarske forme, in ker je pisatelj sprejel nižjo ceno.

Po tej preprosti stopnjevalni metodi vam Cortina pomaga, da se lahko naučite špansko.

To praktično učenje ima kar najmanj nezanimljivih in zapletenih slovničnih pravil ter vas uča brati, govoriti in razumeti špansko.

Če vas ta knjiga zanima, jo lahko naročite pri:

SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th St.
NEW YORK 11

VSI SO AMERIKANCI

sem iz pokoljenja osiše, da izhajam iz dežele, ki pripade osiše, toda kljub temu sem popolnoma Amerikane. Vstopil sem v ameriško vojsko iz svoje lastne proste volje, ker imam vero v ameriška načela."

"Ali je 15. polk nekakšen 'melting pot'?" je vprašal polkovnik Curtis. Častniški poročevalec, hoteč tako dobiti v roke nekaj trdnega.

"Ne," je odgovoril polkovnik. "Nikakor ne 'melting pot'. To je le gruča izbornih mož, ki se bore ramo ob ramo v najbolj čudoviti armadi, katero je svet dosedaj videl." — OWI.

KITAJSKA — ŠEST LET VOJNE.

(Nadaljevanje s 3. str.)

Trikrat je hotela osvojiti Čangša, glavno mesto Hunana, kar bi ji odprlo strateški del severno južne železniške zveze. In trikrat je Kitajska s pomočjo strategije "magnetskega bojevanja" — potegnili so sovražnika notri kot z magnetom in potem ga obkolili — ustavila sovražnika pred vrati mesta.

In še sedaj, po šestih letih, odkar je Japonska s tolikim zaupanjem napadla Kitajsko, in nesramno objavila svojo namero, da sklene kampanjo v treh mesecih, skuša Japonska še vedno neuspešno "utrditi svoje pridobitve" na Kitajskem.

Kitajska in njeni zavezniki

Kitajsko primerjajo s stariim človekom, ki si je naprtil

SPISANA V ANGLEŠČINI

VRTNARSTVO ... SADJEREJSTVO ... POLJEDELSTVO

The Garden Encyclopedia

Cena knjige:

\$3.50

V LICNI IN TRPEŽNI PLATNENI VEZAVI

Skoro 1400 strani —

750 Slik

Popolni voditelj za vaš vojni vrt.

Popolna vsaka beseda, vsaka stran, vsaka slika — mnogo NOVE anovi novih ilustracij!

EDINA VRTNARSKA ENCIKLOPEDIJA ZA DOMAČO POTREBO! Ni visokih besed — vse je jasno, razloženo, uporabno.

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 West 18th Street

New York 11, N. Y.

Knjiga je v eni sami knjigi VSE, KAR VAM JE TREBA VEDETI O TEM — KAR ŽELITE PRIDELATI! 10,000 člankov vam podrobno povedo vse o vrtnarstvu, o saditvi in sejanju, o gnojenju in oskrbi vrta. Najnovejša pa je VRTNARSTVO BREZ ZEMELJE: nova metoda za uničevanje škodljivcev, gojenje divjih rastlin, nove sestavine cvetlic! — Aheedno kazalo vam pove tako, kar želite. Prirejeno za vsako posebej v Združenih državah, za vsako zemljo in vsako sezono.

To knjigo je uredil E. L. D. SEYMOUR, B. S. A., poznana oseba v vrtnarstvu, ki ga cenijo vrtnarski izvedenci.

na hrbet preveč težko breme in šel na pot. Ljudje se mislili, da ne bo mogel priti niti eno miljo daleč. Toda on je prišel. Nosil je svoje breme ne samo eno miljo, ampak dve, tri, štiri, šest, deset in celo dvajset. In potem so ljudje mislili, da je on nadčlovek in da more tako brezkončno nadaljevati.

To zaupanje v Kitajsko obstoji sedaj, ko stopa v 7. leto vojne. Zadnje leto, ki je bilo od vseh najtežje, se je končalo na njeno korist. Toda kitajski narod gleda na prihodnje leto ne samo kot dobo, ki bo od njih zahtevala isti pogum in napore, ampak tudi kot čas, ki jim bo prinesel obljubljeni pomoč od zaveznikov. — OWI.

funta kave do 21. julija. Znamka št. 13 je v veljavi do 15. avgusta in sicer za nabavo pet funtov sladkorja.

Konzervirano sadje in sočivje se do 7. avgusta more nabaviti z znamkami (modrimi) N, P, Q.

Za meso in slične potrebščine, ki se jih dobi z rdečimi znamkami je do 11. julija rabiti znamki P in Q. Vse te znamke so v veljavi do konca tega meseca.

Grški pomorski partizani

Angleška radio oddaja iz Severne Afrike, ki so jo zabeležili monitorji vlade Zedinjenih držav, pravi, da so si preskrbeli "grški pomorski partizani strojne puške in izvršili več napadov na italijanske pomorske transporte" — grški gverilci se poslužujejo v to svrhu svojih ribiških ladij.

KNJIGARNA

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street

New York City

Andrej Ternovac

Spisal Ivan Albreht

Cena 50 centov

Belfegor

Spisal Artur Bernede

Cena 75 centov

Filozofska zgodba

Spisal Alojz Jiranek

Cena 50 centov

LETOS IZŠLA

Ko smo šli v morje

bridkosti

Spisal Rev. K. Zakrajšek

Knjiga pripoveduje, kako je Hitler nastavljal lmanoe in zanjke in pripravil "strup" za Jugoslovane in njihovo državo že dolgo prej kot jo je napadel.

Knjiga je v platnu vezana in ima 207 strani.

Cena \$2.—

Listki

Spisal Ksavar Meško; 144 str.

Cena 70 centov

Bodoči državljani naj naročijo knjico —

"HOW TO BECOME A CITIZEN OF THE UNITED STATES" V tej knjigi so vsa potrebna in zakonit za naseljenca.

Cena 35 centov

Malenkosti

Spisal Ivan Albreht

Cena 75 centov

Pingvinski otok

Spisal Anatole France

Cena \$1.—

Veridicus

Spisal Pater Kajetan

Cena \$1.—

Zločin in kazni

Spisal F. M. Dostojevski

DVA ZVEZKA

Cena \$3.—

Živi izviri

Spisal Ivan Matičič

Knjiga je svojevrsen pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v trinaestih dolgih poglavjih opisanih trinaest rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne.

13 poglavij — 418 strani

V platnu vezano

Cena \$2.—

Državlanski priročnik

(V slovenščini)

Knjžica daje poljudna navodila, kako postati ameriški državljan.

Cena 50 centov

POUČNI SPISI

Angleško Slovensko Berilo

(F. J. Kern) — Vezana knjiga

Cena \$2.—

Govedoreja

Spisal R. Legvart, 145 strani s slikami.

Cena \$1.—

Knjiga o dostojnem vedenju

111 strani.

Cena 50 centov

Mlekarstvo

Spisal Anton Pevc, 8 slikami, 168 strani. — Knjiga za mlekarje in farmerje v splošnem.

Cena 50 centov

Obrtno knjigovodstvo

258 strani, ezana. — Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stavbno, umetno in strojno ključavničarstvo ter železnikarstvo.

Cena \$1.—

Ako naročite knjigo, priložite k naročilu U. S. oziroma Canadian Money Order za omenjeno svoto. Manjše svote, lahko pošljete v U. S. znanhah po 2. oziroma 3. cente.